

ВІДГУК

офіційного опонента – кандидата юридичних наук Калінської Наталії Михайлівни на дисертацію Шийовича Святослава Ярославовича на тему «Адміністративно-правове регулювання публічних послуг в умовах європейської інтеграції України» подану на здобуття ступеня доктора філософії у галузі знань 08 «Право» за спеціальністю 081 «Право»

Актуальність теми дисертації та її зв'язок з науковими програмами, планами, темами

Публічні послуги нерозривно пов'язані з вмістом і принципами правової держави, що характерно для країн-членів Європейського Союзу. Реалізація Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони передбачає адаптацію національного законодавства до вимог сервісної держави, підвищення ефективності правового регулювання надання публічних послуг. Визнання того, що держава створена для надання послуг фізичним і юридичним особам, що задоволення потреб населенні та економки – основна мета сервісної держави визначає зміст діяльності органів публічної влади.

Дисертація присвячена вивченню адміністративно-правового регулювання публічних послуг в умовах європейської інтеграції України на які безпосередньо впливає збройна агресія росії.

Актуальність теми пов'язана з важливістю забезпечення ефективності адміністративно-правового регулювання надання послуг публічною владою в умовах воєнного стану та після воєнної відбудови України в контексті адаптації законодавства у сфері публічних послуг до вимог Європейського Союзу.

Дисертаційне дослідження Шийовича С. Я. виконано в контексті ст. 3 Закону України «Про пріоритетні напрями розвитку науки і техніки» (зі змінами та доповненнями від 21.12.2023 р.), ст. 2 Закону України «Про

пріоритетні напрями інноваційної діяльності в Україні (зі змінами та доповненнями від 21.12.2023 р.)», Указу Президента України «Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року». Тема дисертаційної роботи відповідає пункту 4 «Проблеми наближення законодавства України до права ЄС відповідно до Угоди про Асоціацію між Україною та Європейським Союзом»; розділу 1.2. «Удосконалення національної правової системи та її адаптації до європейського права» Стратегії розвитку Національної академії правових наук України на 2021–2025 роки; тематичним напрямом, визначеним постановою Кабінету Міністрів України «Про затвердження переліку пріоритетних тематичних напрямів наукових досліджень і науково-технічних розробок на період до 2023 р.» (№ 942-2011-п в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 09.05.2023 р. № 463); стратегічних цілей, визначених Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 9 грудня 2022 р. № 1155-р «Про схвалення Стратегії комунікації з питань європейської інтеграції України на період до 2026 р.», а також науковому напрямку теми державної реєстрації Львівського державного університету внутрішніх справ «Проблеми правового регулювання публічного управління у сфері правоохоронної діяльності» (номер державної реєстрації 0122U200304).

Ступінь обґрунтованості та достовірності наукових положень, висновків і рекомендацій

Зміст роботи дає змогу зробити висновок, що запропоновані автором наукові положення, висновки та рекомендації мають високий рівень обґрунтованості і достовірності, що підтверджується опрацюванням і аналізом українських і європейських наукових джерел, національної та міжнародної нормативно-правових баз у сфері надання публічних послуг, логічною відповідністю сучасних положень теорії адміністративного права, адекватним застосуванням загальнонаукових і спеціальних методів дослідження, апробацією на міжнародних і всеукраїнських науково-практичних конференціях.

Робота побудована так, що підрозділи зв'язані між собою, утворюючи єдиний комплекс дослідження. Поставка завдань, обумовлена логічною будовою й аналізом організаційно-правових зв'язків, диференціацією і інтеграцією правового регулювання публічних послуг, у тому числі електронних публічних послуг, методологією дослідження. Це утворює систему, відображаючи системний підхід до дослідження. Висновки – обґрунтований підсумок виконаної роботи відображають основні положення дослідження.

Теоретична та прикладна цінність результатів дослідження

У дисертаційній роботі здобувачем запропоновано вирішення актуального наукового завдання з розроблення теоретичних положень і обґрунтування методико-прикладних рекомендацій щодо удосконалення діяльності адміністративно-правового регулювання публічних послуг в умовах європейської інтеграції. Теоретичну цінність підсумків роботи представляють засади удосконалення адміністративно-правового регулювання в умовах воєнного стану, з погляду на досвід Європейського Союзу у сфері, що досліджується, та перспективи відновлення зруйнованої інфраструктури після війни.

Основні теоретичні висновки, до яких прийшов автор, тези концептуального характеру представляють внесок в науку адміністративного права у контексті європейських засад правового регулювання. Основні положення дисертаційної роботи були впроваджені у навчальний процес. Про прикладне значення дисертації свідчать запропоновані пропозиції та методичні рекомендації «Адміністративно-правові підходи до надання публічних послуг органами та підрозділами системи МВС України», які направлено в Департамент освіти, науки та спорту МВС України.

Наукова новизна результатів дослідження

Наукова новизна полягає в тому, що в роботі комплексно розглянуто теоретичні, правові і організаційні аспекти адміністративно-правового

регулювання публічних послуг в умовах європейської інтеграції України. Автор вперше досліджує публічні послуги у межах реформи правового регулювання послуг відповідно до Угоди про асоціацію України та Європейського Союзу, в умовах воєнного стану. У дослідженні сформульовано низку наукових положень, висновків і рекомендацій, зокрема:

– здійснено системну структурно-функціональну характеристику публічних послуг у контексті розвитку науки адміністративного права, що дало змогу обґрунтувати необхідність формування механізму адміністративно-правового регулювання, орієнтованого на досягнення балансу приватних і публічних інтересів для реалізації соціально значущих цілей на підставі сукупності адміністративних процедур, що призводять до зміни форм, методів і змісту діяльності суб'єктів надання публічних послуг і зміни суспільних відносин щодо публічних послуг щодо відповідності вимогам Європейського Союзу;

– визначено особливості нормативно-правового регулювання публічних послуг, правовою основою якого є акти адміністративного законодавства, акти комплексного регулювання і акти іншої галузевої приналежності, які не мають належної систематизації, а також тенденції розвитку законодавства, що виражені у поступовому відокремленні і автономізації предмета адміністративно-правового регулювання певних відносин у сфері публічних послуг, які виражають публічний інтерес у контексті надання цифрового контенту;

– проведено комплексний аналіз предметно-системних зв'язків взаємодії органів публічної адміністрації у системі надання публічних послуг, зумовлених змінами наукових парадигм у національному правознавстві, викликаних реалізацією Угоди про асоціацію України і Європейського Союзу та цифровізацією економіки;

**Повнота викладу положень, висновків та рекомендацій дисертації
в опублікованих автором наукових працях**

За темою дисертаційної роботи опубліковано 13 наукових праць, з них три наукові статті опубліковані у фахових виданнях України з юридичних наук категорії Б, десять тез доповідей на науково-практичних заходах. Усі публікації створюють науковий доробок автора і відображають елементи наукової новизни, її теоретико-методологічні та прикладні положення. Обсяг, кількість і якість друкованих праць відповідають вимогам до публікацій основного змісту дисертаційної роботи на здобуття наукового ступеня доктора філософії і надають авторові право публічного захисту дисертації.

Дискусійні положення та зауваження до дисертації

Відзначаючи високий рівень обґрунтованості теоретичних і практичних положень дослідження, його цілісність і логіку викладу матеріалів, доцільно відзначити, що у дисертації присутні положення, які є основою для наукової дискусії, зокрема:

1. У підрозділі 1.2. на ст. 58-59 зазначено, що у структурі публічних послуг виправдано виділення підсистем, які розглядаються в якості структурних елементів системи державного управління: інституційної, нормативно-правової, комунікативної, структурно-функціональної, професійно-кадрової, науково-технологічної. Далі по тексту розкривається значення структурних елементів крім науково-технологічного.

В якості структурних елементів системи державного управління виділено науково-технологічну підсистему. Що на Вашу думку входить у дану підсистему.

2. У підрозділі 2.1. ст. 89 зазначено: У даний час видання всіх адміністративних актів і вчинення всіх адміністративних дій, прийнятих і здійснюваних органами влади за запитами заявників, іменується адміністративною послугою за змістом Закону України «Про адміністративні послуги» врозріз з термінологією Концепції розвитку системи надання адміністративних послуг органами виконавчої влади та Указу Президента України «Про деякі заходи щодо забезпечення надання якісних публічних

послуг».

У чому Ви бачите не відповідність термінології в нормативних актах: Закон України «Про адміністративні послуги»; Концепція розвитку системи надання адміністративних послуг органами виконавчої влади; Указ Президента України «Про деякі заходи щодо забезпечення надання якісних публічних послуг»; Закон України «Про особливості надання публічних (електронних публічних) послуг».

3. У підрозділі 3.2. ст. 193 у кінці підрозділу вказано, що з огляду на нормативно-правове регулювання публічних послуг в Європейському Союзі належить керуватися такими вимогами до нормативних актів, що визначають компетенцію органів публічної адміністрації у сфері публічних послуг: взаємозв'язок цілей, закріплених у галузевих законах, цілей і завдань, зазначених в документах стратегічного планування, «вертикалізація» цілей за рівнями регулювання (державний, регіональний, муніципальний рівень); відповідність окресленим цілям функцій і повноважень органів державного управління.

У контексті Вашого дослідження, як зазначене найшло відображення у роботі.

Зазначені дискусійні аспекти носять рекомендаційний характер і уточнюють окремі положення дисертації, не впливають на висновки дослідження Шийовича С. Я., які відрізняються системністю наукової новизни.

Відповідність роботи вимогам Міністерства освіти і науки України

Дисертаційна робота виконана українською мовою, оформлена у повній відповідності з нормами та правилами Міністерства освіти і науки України, є завершеною самостійною науково-дослідною роботою автора, характеризується високим науково-теоретичним рівнем.

Робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, переліку використаних джерел, додатків за структурою та технічним оформленням відповідає визначеним Міністерством освіти і науки України вимогам (наказ

Міністерства освіти і науки України від 12.01.2017 р. № 40).

Висновок

На підставі викладеного вважаю, що дисертація Шийовича Святослава Ярославовича на тему «Адміністративно-правове регулювання публічних послуг в умовах європейської інтеграції України» є самостійною, завершеною науковою працею, в якій відображено нові науково обґрунтовані результати, що вирішують важливе завдання вдосконалення адміністративно-правового регулювання в умовах європейської інтеграції України. У роботі на використовувалася технологія штучного інтелекту.

Дисертація за актуальністю, ступенем наукової новизни, обґрунтованістю та достовірністю, науковим і практичним значенням отриманих результатів, повнотою викладення в опублікованих наукових працях відповідає Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженому постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44, а її автор Шийович Святослав Ярославович заслуговує присудження ступеня доктора філософії у галузі знань 08 «Право» за спеціальністю 081 «Право».

Офіційний опонент:

**викладач кафедри адміністративного права та процесу,
фінансового та інформаційного права
Навчально-наукового інституту права
та соціально-гуманітарних наук
ЗВО «Львівський університет бізнесу та права»
кандидат юридичних наук**

Наталія КАЛІНСЬКА